

הליקון 146 | עד אפס אור |

קיץ תשפ"ה | 2025

הליקון 146 | עד אפס אור

קיץ תשפ"ה | 2025

עורכת: ד"ר נויט בראל

הדימוי שעל הכריכה: יערה עשת, אישה על המזח

עיצוב הכריכה: שני גרשי

כותרת הגיליון מתוך שירה של מאיה ויינברג, "המאור הקטן", בעמ' 12

© כל הזכויות שמורות להליקון (ע"ר)

דאנאקוד 2970-5935

חברי ההנהלה הציבורית: ד"ר ליאורה ברש־מורגנשטרן (יו"ר),

ארנון אורבך, אסתי דינור, אורי ויטנר, נורית סגל ואתי שלח

מנכ"ל: גור שלי

מנהלת אמנותית ומנהלת בית הספר: ציונה שמאי

Published by HELICON Society for the Advancement of Poetry in Israel

Partner of the European Network of Cultural Journals Eurozine, www.eurozine.com

Member of Lyrikline.org; Partner of LAF | Literature Across Frontiers; Member of

ENCWP | The European Network of Writing Programs

מייסדים: אמיר אור (עורך ראשי ראשון), רוני סומק, אירית סלע, מיכאל סלע, אביגדור פלדמן, לאון רקנאטי, דורון תבורי

כתב העת יוצא לאור בסיוע מינהל התרבות – משרד התרבות והספורט; אגף תרבות ואמנות – עיריית תל-אביב-יפו

ייעוץ לשוני ועימוד: גופנה

Printed in Israel 2025

סדר הדברים

- נורית זרחי / המועדון 6
נורית זרחי / אוזים 7
נורית זרחי / השליח 8
שולמית אפפל / אני זוכר את הגירוש ואת זה שלפניו 9
נדב ליניאל / שמש שחורה; זמר 10
נדב ליניאל / חיק 11
מאיה ויינברג / המאור הקטן 12
אדם זגייבסקי / שלושה רבעים - מפולנית: דוד וינפלד 13
אפרת מישורי / אפילו האופל 14
אלמוג כהן / ביוגרפיה ג' 15
דוד טובי / [היא תסיים את היום]; הנעליים השחורות - מאנגלית: ליאור שטרנברג 16
דוד טובי / לעולם לא אדע - מאנגלית: ליאור שטרנברג 17
דוד טובי / פרוספריין - מאנגלית: ליאור שטרנברג 18
אודי שרבני / שמש על אורות חניה 19
ויליאם שייקספיר / סונטה 43 - מאנגלית: אברהם עוז 20
דפנה שחורי / שתי נשימות 21
קליה מור / פורטוגל; קינמון 22
קליה מור / גלות 23
קליה מור / טוליפים 24
קליה מור / מחלה 26
רוני רוזנברג / לְאַהֲבָה אוֹתָם. על שיר של רמי דיצני 28
עומר ולדמן / שואה קטנה בנווה אביבים 31
עומר ולדמן / השיר שסופו אל אישה אחת 32
אלכסנדר גאליץ' / עננים - מרוסית: מירי ליטווק 33
מירי ליטווק / מפלי שרת בידי השלטון לאמן מחאה - על גאליץ' ועל שירו "עננים" 34
דוד ניאו בוחבוט / מתוך י"ב הערות בעניין אהבתו של מרשי(ר) 36
שארל בודלר / פגר - מצרפתית: רונן סוניס 42
שארל בודלר / האלבטרוס - מצרפתית: רונן סוניס 43
שארל בודלר / הערפד - מצרפתית: רונן סוניס 44
ד. דורי / כרמל גת; מחלון מעל העמק 45
ד. דורי / השקט מת 46

- דנה גולדברג / [פְּשָׁטֶר חֲנֹר קוֹשֶׁר בְּשַׁעֲרָךְ]; בשאר החדרים; רגע עירום 47
- דנה גולדברג / לְנֶצַח, עד הבוקר 48
- הילה אהרון בריק / היא היתה פה 49
- הילה אהרון בריק / היום שבו נפל הטיל על גן אילנה 50
- הילה אהרון בריק / "עֲכָשׁוּ מִגֵּיעַ אֶחָ שֶׁלֶךְ I"; לא להתכוונן אליו כלל 51
- הילה אהרון בריק / [הֶעָהֵב הַזֶּה שְׁמִתְנַפֵּף אֶצְלִי]; עוד הכל ייגמר בכי טוב 52
- הילה אהרון בריק / טבע דומם, שירים לארו 52
- סמואל טיילור קולרידג' / עיצבון: אודה – מאנגלית: יותם בנשלום 53
- ישראל ברייט / חיים בוהקים 57
- סבינה מסג / הנוטרייה ההיא; הבוקר השלישי אחרי הטבח 58
- גד קינר קיסינגר / על הראייה; חמלה 59
- גד קינר קיסינגר / אור קטן במסדרון; תנוחות 60
- תות הֶרְמֶס סאטורי / פּוֹכְכָה רחוצה; כוכב של יום; בזו אחר זו 61
- תות הֶרְמֶס סאטורי / ואם פתאום 62
- יעל סטטמן / מאוחר מאוד ולא עצמנו עין 63
- ווביט וורקו מִנְגֶּסְטוֹ / בין אור לחושך 64
- שולמית אורבך / תקרה לבנה 65
- שולמית אורבך / קרעי קינה 66
- שולמית אורבך / איפה האור; עין חמד 67
- מירון ח. איזקסון / חלום; בהירות 68
- מירון ח. איזקסון / החוסמות היעילות ביותר 69
- רומי גנון / שקית שקופה 70
- יפעת שטיינמן / [תְּבִנִית בֵּיצִים]; [מָה שֶׁסִּפְּרָתָּ פֶּשֶׁט אֶל הַכְּבִישׁ] 71
- יפעת שטיינמן / [תְּמִיד דְּלוּקָה]; [טֶנֶק מְזַדְחֵל עַל הַשְּׁבִיל בְּקִבוּץ] 72
- ליהיא רבינוביץ' / פחם; פרח 73
- נועם נגרי / חלל הימים 74
- יצחק בנימיני / "ויהי אור" – שיעור באקדמיה, מרצה ותלמידים 76
- רמי לאון יולזרי / אור אפרורי נופל; חמה לקויה; אור ירח 89
- רמי לאון יולזרי / נגלה אור פנים ירך 90
- ציפי שחרור / האזורחית; נאהבים . נפקדים 91
- סיגל נאור / האור היחידי של נח שטרן 92

- עוזי של / יופי של מלאך 94
עוזי של / דבר לא השתנה 95
אורי שגב / ביקור בתיאטרון האבל של שי שניידר-אילת 97
מרב קינן / הֶבֶן; הזמן 101
מרב קינן / החורש; עֶרֶב 102
מרב קינן / חמש ציפורים בבוקר עצוב 103
מרב קינן / המחבוא; כל בני 104
מרב קינן / הנחש, הציפור; החמצה 105
מרב קינן / חללים 106
מרי אוליבר / מאה דולפינים לבני-צד ביום קיץ – מאנגלית: הילה אהרון בריק 107
קמה ורדי טהרלב / אל הצד השני האחר 109
ליה שכוי פון שוורצה / ראשית; בטן הלווייתן 110
סתיו מישר / גפיים כוכבים 111
שירה סתיו / חומר אפל 115
עזרא לוי / מיניאטורה, תוצר מלחמה 127
ערן צלגוב / פֶּאק אֵיט כבר לא אכפת לי מכלום אני רק בוכה 128
ערן צלגוב / בהמתנה לאזעקה 129

המועדון

את זוכרת איד הקמנו לנו מועדון ספורים?
במפרץ האקליפטוס,
לא תחת עצי הגלמושים כמו המקורי,
על תלמי אותיות העברית המתחדשת,
עם רגל אחת על האדמה הרגבית,
השחרה, כשהשניה באויר והלאה מכאן.

אם נקבענו לנקות את בית הזכרון,
למעשה היינו יושבות על המדרגה וקוראות,
ורק לקול צעדי המתקרב
היינו נחפזות להעמיד פני מנקות.

אני שואלת את השאלה התקפה עד עצם היום:
מנין לקחנו את החמר?

על המרפסת מנגד תלויים
מכנסים קטנים, סדינים, גרבים,
חצאית מרפרפת ובגדי צבא.
לאן נעלמה הזקנה שגרה שם
עד אמש?

הקרוי מציאות, מציעה מציאה,
המתרחש,
האם הוא עובר דרכי או אני דרכו?

אהבה היא ציר
מבלי שאיש מנחש מהי.
הוא רצה לבנות לה ארמון על הגלבוץ,
ואתי השתדל להחליף אהבה גדולה בבינונית.

היה אי תאם בינינו לבין
אוכלי המרק השחר.
וכשמכונת אסוף תפוחי האדמה התקרבה
והמהירה את האוספים,
נוכחנו שזו לא עת להתבונן בעננים
הנפוחים על גבול האפק.
רק דמינו שזאת היתה הגנה בדמות התקפה.

מדימה יכלת המצאת הטעות,
אתה מתכנן לדבר אחד כשמתגלה אחר.
לכאורה המשדדה מהפכת את הרגבים,
שים לב שהיא נטולת כל רצון עצמי.

חרב היס, נסגר מועדון הקצף.
האם האותיות מתו?
לא, רק נדקקו.
בין שדרות המלים פלש בקלילות הפאב.

אווזים

מרב ישיבת בית, החוץ
נהפך דמיון. ראיתי מה סף העולם.
מה נשאר, אם גם הזכרון מתהפך?
על גדות התמוז אפרוחי הבר
נתקים בכבדות ממשיכת העפר,
מצירים משלש אור, ובראשם
מלכת הגבהים, האוזה סלמה.
מתחת נפרשים רבועי הדגן הירקים,
מכחילה רצועת הנהר,
ברשרוש מצדיעות השבלים
לאחוזת מורבקה, לדת הקול.
בכוון החלון השמאלי מטגן הערב פרוורי
שמש, להבליע תעלומה בפי החשכה.
חבויה העלמה שלדון,
בולשת אחר מפתח.
גם אם תמצא את הסכין המדמם,
תגלה רק רמז לחידה הגדולה – החיים.
לכבודם מחוללת אליאונורה דוזה, יחפה
בעקבות ההגמוניה היוגית,
הגוף, התנועה, הרצף.
נפש בריאה, על רגבי האדמה החמים
מתהלכים יחפים הילדים,
נוהרים שלא לדרס נמלים.
הרי בקלות נתן לדמיון
שהכל אינם אלא נפשות הראויות להכתדה.
מה שנשכח לזמן קצר, נשכח
לזמן ארוך,
פניך כפניו.

מת הגן,
נעלמו הצופיות המתחזות לפרחים,
מתו העלים,
מתו גלמי הפרחים,
מת הסמל,
מתו קולות העורבים,
נצחון הבתים,
עצמות הסיד והמלט.
מת החזיון שמסתיר את אי החזיון.

אי אפשר להחזיר את לפני,
והאניה שלנו נשארה
תקועה על החוף.

כששאלתי אותך איך את עומדת בזה,
ענית מסתורית ועלומה:
שרירי החיים.

השליח

עכשיו, אחרי שגדשתי את הנהר בשושנות המים,
 אין לי דבר לעשות מלבד להשאיר
 ארכות במטה.
 ההליכה על שטים נראית המצאה מאמצת,
 אין פלא שהחיות מעדיפות התנהלות אחרת.
 ריק ממחשבה או תשוקה, אני שואל עצמי,
 מה היה לנגד עיני שהתיצבתי מול כן הציור,
 לפני שהייתי רואה מה צירתי,
 הרי לא ידעתי מה אני רואה?
 אני מתבונן בשושנות המים שבנהר,
 לפני הן נהגו לדבר אתי.
 עכשיו הן שותקות, הציור בלע אותן.
 רק אלה שלא עלו יפה מחזירות לי מבט זועם,
 האחרות זורמות להן בנהר הלאה, "גברות,
 תגידו מלה", והן כאלו מעולם לא עברו דרכי.
 מה אני, שליח? מי גיס אותי לתפקיד?
 מוטב שלא אשאל מה שאין לו תשובה.
 עיני תופסות פעימה של אדם,
 קצות אצבעות השיחים הירקים האדימו
 בין הצרף להאחז בחיים בכל הכח
 לבין הידיעה שצריך לוותר.
 זה מקים אותי על רגלי. אני מכרח
 לברר אם בזבזתי את חיי.
 מה התשובה? איך אדע אותה בלתי אם
 אציר אותה לפני על גבי הכר.

אני זוכר את הגירוש ואת זה שלפניו

מיום מותי לא רואים אותי ברחוב וגם הזמנה לזום דחיתי. יפה לי לחשוב שנשכחתי ואפילו הוקל לי ונמלאתי רכות והמסתי את האבן והפרח שהניחו על פני בישם את המשך דרכי. אני לא טיפש. התאמנתי בזה כל חי. לא היו לי אשליות שהריקנות תמלא אותי חדווה אבל ידעתי שאיתה אזכה לשכנות יציבה. עלי אפשר לסמוך אני אחראי לא אגע בתפוח ולא אתן לטהרנים סיבה לגרש אותי שוב. הבדידות גם היא תרמה את שלה עד שעברתי איתה מחדר לחדר להשיג תנוחה נכונה ואיך לומר בעדינות, לחלום אהבה ורק אז למות. לא יצאתי למסעות ולא חיפשתי בית בארץ זרה שממנה אצטרך לשלוח תצלומים ורשמים למי מידידי שהשארתי מאחור ולשקר שמצאתי גן עדן ואני כבר מפטפט עם השכנים בשפתו של פרננדו פסואה. אני זוכר את הגירוש ואת זה שלפניו. התאספנו בכיכר במרכז ליסבון ונחנקתי מהכיפה שאבי תחב לפי כי בכיתי בקול וחיפשתי את סבתא להזכיר לה שלא הספיקה ללמד אותי כיצד ניתן לחיות את החיים בלי לכתוב על כל מה שהגורל שם לי בצלחת אבל לקחתי לדרך ציווי חביב שלה. מוזס, כשתפגוש את קפקא תבטיח לי שלא תזכיר לו את מפס ברוד.

נדב ליניאל

שמש שחורה

שְׁלוֹם, הִנֵּנִי לְהָא קוֹלִי

טֶלְפוֹן מְסַפֵּר

אֵינֶנִּי כָּאן, אֵינֶנִּי בְּבֵית, אֵינֶנִּי

אֶף לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַמִּנְקָב,

הַשְּׁאִירוּ קוֹל, כְּמִדְרָךְ רִגְל,

הַשְּׁאִירוּ מְלָה, כְּצֵל עוֹבֵר בְּפִרוּזְדוּרִים,

צִלִּיל קוֹלְכֶם כְּאַלְמַת

אוֹר בְּתַחֲתִית הָאֶגֶם

קוֹרֵא

חֹזֵר אֵלַי

חֹזֵר

זמר

בְּאַצְבָּעוֹת דְּקוֹת, אֲרַכּוֹת

פּוֹרֵט הַשֶּׁמֶשׁ בְּנִבֵּל שְׁעָרָךְ

נִגּוֹן כְּמוֹס

בְּסִמּוּךְ תִּתְקַע לְבָנָה

חֲצוּצַת הַשּׁוֹשָׁן

נָחַל קוֹלֵחַ יִקְלַע זֶרְמוֹ

בֵּין עֶשֶׂב וְרוּחַ

צִמָּה זֹהָבָה עַד עָרֵב

וִילוֹנוֹת הַחֹשֶׁךְ יִרְדּוּ

אֵט עַל בְּמַת הָעוֹלָם

כְּעַפְעַף עַל גִּלְגַּל הָעֵינַן

אִיךְ בְּעֶרֶב הֵהוּא עוֹד יִשְׁכְּנוּ זֶה מִוֶּל זֶה, מִצְדֵי הַשְּׁלַחַן
אִיךְ אֲמָרְנוּ, "עֲכָשׁ, אוֹלִי, סוּף סוּף"
אִיךְ אַחֲלֵנוּ "לְחַיִּים"
אִיךְ תִּכְנְנוּ, בְּקִיץ, לְצֹאת, לְרֹאשׁוֹנָה, לְחַפְּשָׁה
אִיךְ רְצִינוּ לְרֹאוֹת אֶת פּוֹמֶפִּי
אֶת הָעִיר הַבּוֹעֶרֶת
אֶת הַזּוּג שֶׁנִּשְׁרַף בְּאֶמְצַע מַעֲשֵׂה הָאֱהָבָה
אִיךְ נוֹטְנוּ בַּחֲשֶׁךְ
אִיךְ הַבֵּץ הַסָּמִיד הַכְּבִיד אֶת צַעְדֵינוּ
אִיךְ הַבְטָתָ לְמַעַלָּה אֶל תוֹךְ הַלֵּילָה
אִיךְ רָאינוּ בַּחֲשֶׁךְ אֶת הַדְּבָה הַגְּדוֹלָה רוֹכֶנֶת
בְּכָל לַיְלָה אֶל הַגּוֹרָה הַקְּטָנָה בְּדֹאגָה
אִיךְ שְׁתִּיהֵן מְנֹסוֹת, כָּל לַיְלָה, לְמִצַּא חֵיק, בַּחֲשֶׁךְ
אִיךְ שְׁתִּיהֵן נְסוֹת, תְּשׁוּשׁוֹת, מִפְּנֵי הַצִּיד
אִיךְ, הַלַּיְלָה, כְּמוֹנוּ, הֵן מְנֹסוֹת לְמִצַּא אֶת כּוֹכַב הַצָּפוֹן הַקְּבוֹר בְּאַפֵּר

המאור הקטן

יְרַח סְתוּם בְּשָׁמַיִם
הוא אֵינוֹ מְכִיר אוֹתִי וְגַם אֲנִי
אֵינִי אוֹתוֹ
וּבְכָל זֹרֶחַ הָעָרֵב
בְּחִלּוֹנֵי מְכַל הַחֲלוֹנוֹת
הַצֵּטְרָפוֹת מְקָרִים שְׂכּוֹז
אֲנִי אֲמַשִּׁיךְ לְהִסְתוֹכֵב
לְלֶכֶת תָּמִיד לְחֹזֶר
מִצַּד אֶחָד לְהִתְמַלֵּא
מִצַּד שֵׁנִי עַד אֶפֶס אוֹר
מֵה שְׂמִקְרִין עָלַי
מֵה שְׂמִבִּיא עָלַי
מְצִיאוֹת שְׂאִין בָּהּ
דָּבָר שִׁיגַע
בְּלֵב הָאֶבֶן שְׁלוֹ
וְהוּא עֲצָמוֹ חֲצִי חֲשֹׁךְ
מִכְתָּשִׁים וּבִזְרוֹת
אֲבָל הָעָרֵב זֹרֵחַ
עַל חַיֵּי הַקְּטָנִים
מִבֵּין זְרוּעוֹת הַבְּרוֹשׁ
שְׁעָה גְדוֹלָה מְלֵאָה
וְאִין בַּת מְזֵל כְּמוֹנִי
וְאִין יָפָה מְמֻנִי
לְרֹאוֹת

אדם זגייבסקי

שלושה רבעים

מפולנית: דוד וינפלד

”בסביבות שנת 1800 שלושה רבעים מבני המין האנושי היו עבדים”

אדם הוכשילד

הָרִי לָךְ יַעֲוֹדוּ הָאֲצִילִי שֶׁל הָאָדָם, הָרִי לָךְ
רָגֶשׁ הַכְּבוֹד שֶׁמְלֹוּה אֹתָנוּ לְמֶן הַיּוֹם בּוֹ נִפְטָרְנוּ
מֵהַנִּיאָנְדֶּרְטָלִים הַמְשַׁעֲמָמִים הָאֵלֶּה
עֲגוּמֵי הַמִּבְטָא וְאַחֲר־כֵּךְ גַּם
מֵאִין סֵפֶר הָאֲמֻצָּעִים שֶׁתְּכַלִּיתָם לְהַקֵּל,
הַמַּחֲנוֹת בָּהֶם הָיִינוּ מְרַבְּזִים
אֶת דְּלִי הַתּוֹשִׁיָּה,
פְּלִיטִים, יְהוּדִים, רוֹהֵינִים, סוּרִים,
אוֹיְגוּרִים וְעוֹד רַבִּים עַל מְנַת לְהַסְדִּיר
אֶת עֲנִינֵיהֶם חֲסְרֵי הַתְּקִנָּה,
כֹּל יִפְרִיעוּ בְּסִגְיוֹת מְדֻרָּג גְּבוּהָ יוֹתֵר,
שָׂרְבֵעַ אֶחָד מִבְּנֵי הַמִּין הָאֲנוּשִׁי מִתְמַצָּא בָּהֶם טוֹב לֵאמֹר עֲרֹךְ,
מְשַׁמֵּעַ, כִּי דִינּוֹ לְהַתְּבוֹנֵן הֵיטֵב בְּסִבִּיבָה, לָךְ, קוֹרְאֵי הַיָּקָר,
וְלִי, הַמַּחֲבֵר.

2021 (מעזבוננו של המשורר)

אדם הוכשילד הוא עיתונאי והיסטוריון אמריקאי

אפרת מישורי

אפילו האופל

אֶפְלוּ הָאֶפֶל מְתַרְצָה
לְאוֹר הַבֶּקֶר

אֶפְלוּ הָאֶפֶל לֹא מֵאֶפִיל
כְּשֶׁשֶׁמֶשׁ עוֹבֵרֶת בַּחֲשֹׁךְ

אֶפְלוּ הָאֶפֶל מִפְּלָה
בֵּין לַיְלָה לַיּוֹם

אֶפְלוּ הָאֶפֶל מִקְשִׁיב
לְקוֹלוֹת הַצִּפּוּרִים

ברחוב ההוא היו מפליגות הרבה מכוניות. יכולת לעמוד ימים שלמים במרפסת ולהתבונן בהן. דודי אמר: "نحن ناس بلا كيف", אנחנו אנשים שלא שואלים מדוע. מקבלים את הדברים כפי שהם. ושוב ושוב הוא היה חוזר על הסיפור העיראקי המפורסם: גבר אומר לאשתו שהוא הולך למאהבת, ולמאהבת הוא אומר שהוא הולך לאשתו, וכך הוא פנוי ללכת לספרייה ואחר כך לבית הקפה, מקום תשוקתו. חברי היה מביט בי, ואומר: אתה כותב? הייתי שואל אותו: עכשיו? והוא תמיד היה עונה: גם עכשיו, אבל לא רק עכשיו, אתה כותב? ואני הייתי מושך בכתפי, כדי שהוא יתחיל להכתיב לי. והוא היה אומר לי: אז תכתוב, כך תכתוב – הנפש של הבשר אמרה לנפש של הרוח – האם לכל אחת מאיתנו תנין משלה, הכולע אותה, או שכולם חולקים את אותו התנין? זכרתי מה ג'ושו אמר: "עזבתי את הבית כילד, בלי לתת את ליבי לבגדים, מזון ומגורים. חייתי בדרך שונה מזו המקובלת". בעצם ידעתי דברים רבים: גן עדן לא נברא עבורי. ולא נבנתה לי אישה מצלעי שתתאים לי. מגדל בבל לא נחרב בגללי, וגם לא סדום. עדיין לא הבנתי איך אחרי שאמר ויהי אור נוצר האור, ולמה לא הוצרך לומר ויהי חושך כדי שיהיה חושך, ומה ברא כשהבדיל בין חושך לאור, וכשהבדיל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע. ידעתי: אנחנו שני דרקונים. בגלגול קודם רבנו בגלל אבן יקרה. בגלגול קודם דיברנו סינית. הפעם רבנו בגלל לב. הפעם דיברנו עברית. בְּסִמְאֵלָה אֶרְחָמֶן אֶרְחִים. אם היינו יודעים שנפסיד, עדיין היינו רבים? חום הגוף, חום העור ממש, עוד כשיש מרחק של כמה מילימטרים בין עור לעור, נעים כל כך. האם זה כך מסיבות אבולוציוניות, שכך אנחנו מכירים בקלות את החי מן המת? רַב אֶל־עֲלָמִין. חיכיתי שנים למלאך שיקרא לי: אֶקְרָא! לא קל להמתין. לא ישנתי במערה, ואין לי חיים אחרים. לא ידעתי מי אני, אך גם לא שכחתי.

(“עזבתי את הבית כילד, בלי לתת את ליבי לבגדים, מזון ומגורים. חייתי בדרך שונה מזו המקובלת” – ספר הזן של ג'ושו, תרגום: יואל הופמן, הוצאת בבל, 2007, קטע 218).

דוד טובי

ארבעה שירים

מאנגלית: ליאור שטרנברג

★

היא תסיים את היום עם מחרוזת על שמלת הערב שלה,
שמלת ערב שחורה מול אותה המראה;
אין שם איש, רק היא לבדה;
אף היא אינה מדאגת, היא תמיד היתה לבדה.

הם היו יחד כמו שני חברים שמעולם לא נפגשו;
כל כך קשה לפגש חבר שנית.
וכאשר חפשה אחריו באור היום הבוהק;
הבינה שהוא היה הזר שתמיד אהבה.

אוגוסט 1999

הנעליים השחורות

כילד הייתי מקסם מנעליו השחורות
של המורה שלי.
כמו שני כלבי ציד משחררים הן החליקו על רצפת
חדר הכתה שלנו.
שקוע במשואות אלגבריות המורה ההוא
מעולם לא היה באמת מכשול.

עכְשׁוֹ, שְׁנִים רַבּוֹת אַחֵר כִּךְ, תְּכּוּנֹתֶיךָ
מְשַׁשׁוֹת לְלֹא הִבָּחָה, לֹא מוֹתִירוֹת כָּל רֶשֶׁם,
גַּם לֹא שֵׁם; אוֹלֵי מַעֲיִן עֲגֹן אֲבוֹד
בְּתֵהוּמוֹת הָאוֹקְיָנוֹס.
וּבְכָל זֹאת, יוֹם אֶחָד חֲשֵׁתִי נוֹעֵז מִסְפִּיק לְרֶכֶשׁ
זוּג כָּזֶה שֶׁל מְפִלְצוֹת מְבָרִיקוֹת.
וְאִם אֵינִי נוֹעֵל אוֹתָן, אֵין זֶה מִתּוֹךְ בִּישָׁנוֹת,
הֵיוֹת וְאֵנִי עֲתֵה זָקֵן בְּהִרְבֵּה מְאוֹתוֹ מוֹרָה;
פָּשוֹט נִרְאֶה לִי שֶׁמֶקֶדֶם עֲדִין מְכַדִּי לַעֲשׂוֹת צַעַד שְׁכָזָה.

מאי 2002

לעולם לא אדע

לְעוֹלָם לֹא אֵדַע אִם לְמַעַנִי עֲטָרָה אֲמִי
אֶת הַשְּׂרִידִים הַמְקֻדָּשִׁים שֶׁכֶּה הוֹקִינָה,
אוֹ כַחֲלָק מְפִלְחָן שְׁנוֹקָקָה לוֹ.
לְעוֹלָם לֹא אֵדַע אִם אָבִי שָׁקֵר לִי.
לְעוֹלָם לֹא אֵדַע זֹאת.
מֶה שִׁידוּעַ לִי הִרְבֵּה פְחוֹת חָשׁוּב;
צָבָעִיו וְדִקְוָתוֹ שֶׁל הַחוֹל, אֲרֻמוֹנוֹת בֶּץ וּמִים,
מְרוֹצִים קֶצְרִי נְשִׁימָה לְחִבֵּק אֶת שְׁנִיָּהֶם.

פברואר 1993

פרוספריין

הָיָה זֶה בִּינוֹאֵר אוֹ סֶפֶטְמֶבֶר
שְׁאָרוֹסְתִי, פְּרוֹסְפֶּרִין, נִטְשָׁה אוֹתִי
לְטוֹבַת שְׁדוּךְ הוֹלֵם יוֹתֵר
וְכֵה עֲגֻמוֹמִי הָיִיתִי
עַד שְׁשֹׂאֲלָתִי אֶת עֲצָמִי
מֶה נָתַן לַעֲשׂוֹת.
קָרָאתִי שִׁיר אוֹ שְׁנִים,
אֲךָ זֶה לֹא הוֹכִיל לְשׁוֹם מְקוֹם.
וּמִשׁוֹם שְׁלֹא הָיָה לִי דְבָר לַעֲשׂוֹת
יִשְׁבָּתִי עַל סִפְסָל
מוֹל עֵץ בּוֹדֵד;
עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים אֲדִישִׁים
דָּרְכוּ עַל עָלְיוֹ
וְכִמְעַט שְׁיַכְלָתִי לְחוֹשׁ
כְּמֶה בּוֹדֵד יָכוֹל עֵץ לִהְיוֹת.
כֵּךְ שְׁשֹׂאֲלָתִי אֶת עֲצָמִי
מֶה עוֹד נָתַן לַעֲשׂוֹת;
אֲבָל מֶה שְׁוֶה הַמֶּאֱמָץ
אִם הַכֹּל כֹּה בָּרוּר.

שמש על אורות חניה

הנה אתה, עם כל ה־או וְאוֹה שֶׁלָּךְ
וְהַמְלִים שֶׁאַתָּה מְנַסֶּה לְהַכְנִיס בְּכַח לְאַפְּנָה
וְתַנּוּעוֹת הַגּוֹף שֶׁבְּשִׁגְרָה
בְּתוֹךְ הַנְּדָח, בְּתוֹךְ הַלְמַכְבִּיר
וְהַשֶּׁמֶשׁ עַל אֲרוֹת חֲנִיָּה.

הנה השמש על אורות חניה
נוגעת לא נוגעת בְּרַחֲשֵׁי לֶבָךְ
אתה שְׁכּוּב כְּצֵל זֶעָה שֶׁנִּשְׁאַר עַל הָרִצְפָּה
רֵיחַ שֶׁל אַחֲרֵי שְׁטִיפָה סְבִיבָךְ
וְהָאֲשֵׁתִקְדִים פּוֹעֲמִים.

הנה האשתקדים פועמים
כִּידֵי זְקֵנָה הַמְשׁוּעוֹת לְמַצִּיאת וְרִיד פְּרִיפְרִי
לְכֵדֵי הַמַּחַט, לְכֵדֵי עֲרוּי, לְכֵדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת.
אתה נִמְנָע, אתה זָקוּף, אתה זוֹקֵף זְכוּיֹת
(לא חם לך, עם כל הַזְחִיחוֹת הַזֹּאת?)
הנה הן השתיקות.

אתה אָמוֹן עַל שְׁתִּיקָתְךָ
מְאָמִין, עֲדִין מְאָמִין, לַפְּשׁוּקִים
מְכַפֶּתֶר תְּשׁוּבוֹת (פְּסוּק חַיִּים, פְּסוּק שְׁקָרִים)
נִזּוֹן מִפְּרִיכֵי שֶׁל רְגָשׁוֹת; עַל חֲלָצֶתְךָ רְמָזִים מִפְּרָרִים
לא יוצא מִגְדָּרְךָ, עֲדִין לא יוצא מִגְדָּרְךָ
עַד כִּמָּה שֶׁאֵפְשָׁר, עַד בּוֹא הָאֲפָשָׁר.

הנה האפשרי.

אתה אומר לעצמך:

אם אני רוצה להתרגז, אני חושב עליך.

ובכן, זוהי שעת ערבים

חתולים מתקלחים עם לשונם

וְהַשֶּׁמֶשׁ עַל אֲרוֹת חֲנִיָּה.

סונטה 43

מאנגלית: אברהם עוז

כָּל שְׁאֲרָדִם, אֵיטִיב לְרֹאוֹת:
בְּיוֹם יִרְאוּ עֵינַי זֹוּטוֹת אֵין חֶפֶץ.
אֶךְ בְּחֵלֹם עֵינַי אוֹתְךָ רוֹאוֹת,
זֶהוּ אֶפֶל בְּבִהָק חֲשֵׁכָה גּוֹרֶפֶת.
אֲתָהּ, אֲשֶׁר צִלְךָ כָּל צֵל יִבְהִיר,
כִּי צַד צֵל צִלְמְךָ יִזְהִיר בְּיוֹם
אֲשֶׁר אוֹרְךָ רַב מֵאוּרוֹ יָאִיר,
כִּי לְעֵינַיִם עֲצוּמוֹת תִּקְסֵם.
כִּמָּה בְּרָכָה, אָמֹר, יָרוּוּ עֵינַי
מִרְאוֹתַי אוֹתְךָ בְּאוֹר הַיּוֹם,
אִם גַּם בְּלֵילָהּ, בִּסְגֹר עֲפָעָפִי,
בְּכַבֵּד שְׁנָת, צִלְךָ מוֹלִי יְרוֹם?
כָּל יוֹם הוּא לֵילָה אִם אוֹרְךָ אֵינְנוּ,
וְלֵילָה יוֹם, אִם בְּחֵלֹם אֶרְאֶנּוּ.

את בניין המלון אני לומדת להכיר כל יום קצת יותר. בדומה למוח האדם גם הוא מחולק לשניים – שני חלקים מוארים שאותם חורצת לשון מסדרון ארוכה וחשוכה. בחלק הדרומי של המלון מתגוררים דיירי הקבע ובחלק הצפוני התיירים. מאחורי קירות המסדרון הפנימיים ניצבות שתי מחיצות שקופות ובמרכזן בריכה שחורה – טבעת אוכלית חצי אולימפית שמאפשרת מעבר בין האגפים רק בשחייה. יום יום אני תולה את החלוק הלבן על הוו שעל הקיר המערבי ונכנסת בקפיצה שטוחה. החצייה בצלילה מקצה לקצה מצריכה לקחת הרבה אוויר כדי לנסות להגיע לקיצה. מתחת למים אני חדורת מטר, הרבה יותר מאשר על פניהם. התנועות שלי מוארכות, אני לא מסתכלת, לא ימינה ולא שמאלה, ורק שתי אמות לפני שאני מגיעה לקיר אני פורצת באחת החוצה ופוקחת עיניים. חסרו לי שתי נשימות, שישה טפחים, אבל נטילת סיכונים בתקופה הזו היא מחוץ לתחום.

קליה מור

פורטוגל

אתה יכול לפתוח את העיניים אם אתה רוצה. זה פשוט מיותר
הקיץ מגרד את הפרעושים מאחורי אוזניו ושורט את רצפת העץ
האור נשפך עלינו כמו מיץ תפוזים
ענפים אחרים רוכנים אל המדרכה. העייפות דוקרת את כפות הרגליים
היתה לי לרגע מרפסת מעל הים בעיירה אחת בפורטוגל, והגלים טיפסו עליה וניסו להציל אותי
אתה צריך ללכת עכשיו, אני לוחשת לו, אני מחכה למישהו אחר. האוויר נשבר
את לא מחכה, הוא אומר, את לא את
אני מוחקת את המילה "מחר" וכותבת "מחר"
הזמן הוא זכוכית מגדלת, ואני מחפשת קרן שמש להיאחז בה
רעש הגלים נשמע בבירור, אבל ים אין כאן
נדמה לי שאני רואה משהו בתוך האפלה
עין או זנב או את עצמי

קינמון

לפעמים כשאני ישנה
אני מבקרת במי שהייתי לפניכן
כשהאושר הגאווה העצב הזמן
היו בגללי בזכותי בידי
אני צוחקת אני צועקת אני אני
המוזיקה עולה בעמוד השדרה
מסנוורת את פני באדום־זהב
אור־חושך־אור
האדמה רוקדת

אחר י

לפני י

**זה ישנה אותך
אבל רק מבפנים**

בית הספר לשירה של הליקון

הליקון שירה

החלה ההרשמה למסלולי השירה השנתיים ולסדנאות השירה של הליקון.
לפרטים והגשת מועמדות: helicon.org.il

גיליונות הליקון: 1. אהבה, אביב 1990 | 2. להיות בן־תמותה, סתיו 1990 | 3. מקום, אביב 1991 | 4. דיוקן עצמי, סתיו 1991 | 5. דיוקן עצמי – שיחות, חורף 1992 | 6. אלוהים אלוהים, חורף 1992 | 7. משפחה, סתיו 1992 | 8. שירה ואמנות, חורף 1993 | 9. דמויות, קיץ 1993 | 10. אנטי, חורף 1994 | 11. שירה חדשה 94, אביב 1994 | 12. מדרש, סתיו 1994 | 13. ארוטיקה א', אביב 1995 | 14. ארוטיקה ב', קיץ 1995 | 15. שירה חדשה 95, סתיו 1995 | 16. רשות היחיד א', חורף 1995 | 17. מיתוס ופולחן, חורף 1996 | 18. רשות היחיד ב', קיץ 1996 | 19. חלום, סתיו 1996 | 20. שירה חדשה 96, חורף 1996 | 21. רשות היחיד ג', חורף 1997 | 22. עֲנֵעִים, קיץ 1997 | 23. רשות היחיד ד', סתיו 1997 | 24. שירה חדשה 97, חורף 1997 | 25. אובדן א', חורף 1998 | 26. אובדן ב', חורף 1998 | 27. רשות היחיד ה', קיץ 1998 | 28. שירה חדשה 98, חורף 1998 | 29. הגוף, חורף 1999 | 30. רשות היחיד ו', קיץ 1999 | 31. גורל, סתיו 1999 | 32. שירה חדשה 99, חורף 1999 | 33. שירפרוזה, חורף 2000 | 34. רשות היחיד ז', חורף 2000 | 35. הבית, אביב 2000 | 36. גבר, חורף 2000 | 37. אשה, חורף 2000 | 38. שירה חדשה 2000, חורף 2000 | 39. מסע, חורף 2001 | 40. רשות היחיד ח', אביב 2001 | 41. חי צומח דומם, קיץ 2001 | 42. אמת או לא, קיץ 2001 | 43. שירה חדשה, סתיו 2001 | 44. שער לשירה חדשה עברית וערבית 01, חורף 2001 | 45. חגיגה ומשתה, חורף 2002 | 46. רשות היחיד ט', אביב 2002 | 47. הזיכרון, אביב 2002 | 48. שירה חדשה 02, קיץ 2002 | 49. זָרוּת, סתיו 2002 | 50. שער לשירה חדשה 02, סתיו 2002 | 51. שירה חדשה עברית וערבית 02, חורף 2002 | 52. מטמורפוזה, חורף 2003 | 53. אושר, אביב 2003 | 54. רשות היחיד י', קיץ 2003 | 55. בְּזֶמֶן, סתיו 2003 | 56. רשות היחיד י"א (תשעה חֲדָשִׁים), חורף 2003 | 57. שער לשירה חדשה 03, חורף 2003 | 58. יש!!!, חורף 2004 | 59. פיתויים, אביב 2004 | 60. שירה חדשה עברית וערבית 04, קיץ 2004 | 61. רשות היחיד י"ב, קיץ 2004 | 62. שער לשירה חדשה 04, סתיו 2004 | 63. זהות, חורף 2004 | 64. המיטב: מאמרים (1), חורף 2005 | 65. המיטב: מאמרים (2), חורף 2005 | 66. רשות היחיד י"ג, חורף 2005 | 67. הסוד, אביב 2005 | 68. שירה חדשה עברית וערבית 05, קיץ 2005 | 69. שער – המשוררים והשירים 05, סתיו 2005 | 70. דיאלוג, חורף 2006 | 71. המיטב 1990-2006: שירה ישראלית, חורף 2006 | 72. המיטב 1990-2006: שירת עולם, חורף 2006 | 73. כאן בארץ, אביב 2006 | 74. שער – המשוררים והשירים 06, סתיו 2006 | 75. שירה חדשה עברית וערבית 07, חורף 2007 | 76. מַעְבָּר, חורף 2007 | 77. רשות היחיד י"ד, קיץ 2007 | 78. רעב וגעגוע, קיץ 2007 | 79. שער – המשוררים והשירים 07, סתיו 2007 | 80. פנטסיה וסוריאליזם, חורף 2008 | 81. לא ברעש / שירה חדשה 08, קיץ 2008 | 82. שער – המשוררים והשירים 08, סתיו 2008 | 83. ילדות, חורף 2008 | 84. שירה והעיר הגדולה, אביב 2009 | 85. רשות היחיד ט"ו, קיץ 2009 | 86. שער – המשוררים והשירים 09, סתיו 2009 | 87. תמונות מחיי זוגיות, חורף 2009 | 88. פחד, אביב 2010 | 89. שירים שמחים, קיץ 2010 | 90. שער – המשוררים והשירים 10, סתיו 2010 | 91. הקול החדש 11, סתיו 2010 | 92. עשרת הדיברות, חורף 2011 | 93. רשות היחיד ט"ז, אביב 2011 | 94. שער – המשוררים והשירים 11, סתיו 2011 | 95. לילה, חורף 2011 | 96. הליקון 96, קיץ 2012 | 97. עֲבָרוֹת – דוד וינפלד, מבחר תרגומי שירה, סתיו 2012 | 98. שער – המשוררים והשירים 12, חורף 2012 | 99. הקול החדש 12, חורף 2012 | 100. מאה שירים, חורף 2013 | 101. הליקון 101, קיץ 2013 | 102. הליקון 102, קיץ 2013 | 103. שער – מסעות שירה 13, חורף 2013 | 104. למען החיים הנטבחים, חורף 2013 | 105. הקול של כל העולמות – רמי סערי, מבחר תרגומי שירה, אביב 2014 | 106. פרדה מיהודית הנדל, קיץ 2014 | 107. הרולד שימל: הטלפון הצמוד לקיר בית הכנסת, מבחר, חורף 2014 | 108. שיר הוא איתן טבע, חורף 2015 | 109. שירה חדשה, קיץ 2015 | 110. השירים הכי טובים לא נכתבו בכלל, קיץ 2015 | 111. הסוס המעופף 1, סתיו 2015 | 112. שער – על שפת הרחוב 14, חורף 2015 | 113. אלפי טיפות הגשם ממלאות את האגם, חורף 2015 | 114. שמעון זנדבנק: מסף אל סף, אביב 2016 | 115. גונבים את הגבול, קיץ 2016 | 116. שירה חדשה 2015-2016, קיץ 2016 | 117. הגירה, סתיו 2016 | 118. הסוס המעופף 2, חורף 2016 | 119. ציפורים ושירה, אביב 2017 | 120. נדפקנו, סתיו 2017 | 121. שער – על הקצה 16, חורף 2017 | 122. האור הבוקע מן הסיר, חורף 2017 | 123. שירת הבית – אקופואטיקה עברית, אביב 2018 | 124. אהבה, קיץ 2018 | 125. מילים חיות, סתיו 2018 | 126. סלפי בלי פילטר, חורף 2018 | 127. סדום, חורף 2019 | 128. אני החולים, אביב 2019 | 129. גדול השלום, סתיו 2019 | 130. הסוס המעופף 3, סתיו 2019 | 131. אותה השמש /חורף 2020 | 132. נקודת אי השקט, אביב 2020 | 133. איך קרה שקרה, קיץ 2020 | 134. כי לא יכולתי לעצור, סתיו 2021 | 135. מילה במקום, קיץ 2021 | 136. כאילו בידי הכוח, חורף 2021 | 137. איך עושים דברים עם המתים, קיץ 2022 | 138. אפשר היה להגיד: אני, סתיו 2022 | 139. עצירה ברגע מתאים, חורף 2022 | 140. כל הדברים היפים בעולם חצופים, קיץ 2023 | 141. בכל מקרה מדובר כאן עלינו, סתיו 2023 | 142. המולת המלחמה העירה אותי, חורף תשפ"ד | 143. בסוף לכולנו יש טבור, אביב תשפ"ד | 144. מה שעושה אותנו עצובים, נשאר איתנו, סתיו תשפ"ה | 145. היה לי ואבד, אביב תשפ"ה | 146. עד אפס אור, קיץ תשפ"ה.

א ח ר י

ל פ נ י

זה ישנה אותך אבל רק מבפנים

בית הספר לשירה של הליקון

הליקון שירה

החלה ההרשמה למסלולי השירה השנתיים ולסדנאות השירה של הליקון.
לפרטים והגשת מועמדות: helicon.org.il

ספרי הליקון: חזי לסקלי / העכברים ולאה גולדברג | אמירה הס / בולע האינפורמציה | חדוה הרכבי / האחר | אמיר אור / פדיין המת | נורית זרחי / כפר הרוחות | חזי לסקלי / סוטים יקרים | הרולד שימל / נכח | דן ערמון / אבן | זהר איתן / שוהאי מתאמן בהטלת כידון | אשר רייך / מוסיקת חורף | שרון אס / אם ההר נעלמה | ישראל אלירז / אש אטית | רמי דיצני / ארץ החול | נורית זרחי / מלון היפנודרום | אגי משעול / ראה שם | זלי גורביץ' / ספר הירח | יעל גלוברמן / אליבי | נורית זרחי / התקרה עפה | צביה ליטבסקי / אל תצביע עלי | אמירה הס / הבולימיה של הנשמה | יעל גלוברמן / אותו הנהר פעמיים | אלישבע גרינבאום / ערף האור | ליאור שטרנברג / תרשת היום | ליאורה בינגהייסקר / תצאי ירחים | אורה ניזר / משחקים בחצר הפנימית | ליאור גרנות / והשמש שמש | נתן וסרמן / שובר הלחם | אסתר יעקב עמנואל / כולו מחר | מאירה מנסור / בחומר הגמיש של המסטיק | אשר גל / הממלכה | רונן אלטמן־קידר / סימני נשיכה | אלי אליהו / אני ולא מלאך | ענת זכריה / יפה אחת קודם | עדי עסיס / הנשק החם | אופיר נוריאל / גזר דין גוף | סיגל בן יאיר / לא מעודן | זלי גורביץ' / פסוקים | גלית סליקטר / בעוד אלף ימים | ישראל אלירז / כמה זמן עוד נשאר איננה שאלה אלא דלת | יעקב ביטון / מחברות התבוסה | עדי עסיס / ילד | יאיר אסולין / מינכן | מיטל זהר / הבית לקח | שרון אס / מוזיקת הנתיב הרחב | נדיה עדינה רוז / דיו של שלג | אלון בר / כל יום דבר נופל | בידיים ריקות שבתי הביתה, פסוקי זן, תירגמו: דרור בורשטיין ואיתן בולוקן | זלי גורביץ' / בצאת הכוכבים | שרון אולדס / קרקעית חיינו, תרגום: שירה סתיו | לבי נבהל מהירח / מסינית: יואב רפופורט ויובל אידו טל | יעקב ביטון / אחותי בזוהר | יונתן קונדה / יהפוך הסדק אורו | מורן אריה / אי השקט | שי שניידר־אילת / הוא היה כאן, אני בטוחה בזה | עמיחי שלו / מרסיסייד | ישראל דדון / שירי עזובה לאהבה | גדי טל / מה ששתת פעם דם הוא עכשיו רק סימן על עור | תמרה לילך מזומן / פצע כוכב | ספיר פז / כמו אין מילים בעולם | אפרת נסימוב / כשהשמש עוברת את ההר | מרב קינן / טבת | חנן סבך טייכר / מסופוטמיה

אפשר
היה
להגיד:
אני

גיליון 138
בעריכת נחית בראל

עצירה
ברגע
מתאים

גיליון 139
בעריכת נחית בראל

כל הדברים
היפים בעולם
חצופים

גיליון 140
בעריכת נחית בראל

כאילו
בידי
הכוח

גיליון 136
בעריכת נחית בראל

הצטרפו למנויי הליקון
5 גיליונות ב-200 ₪
במקום 250 ₪ בחנויות הספרים
ובנוסף מתנה - גיליון מן הארכיון

הצטרפו כאן:

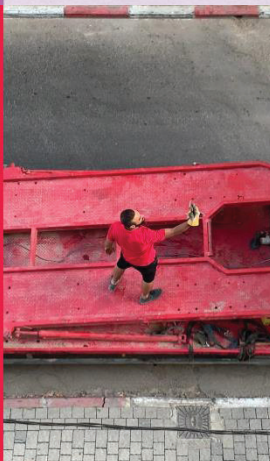
helicon.org.il

איך
עושים
דברים
עם המתים

גיליון 137
בעריכת נחית בראל

נקודת
אי השקט

גיליון 132
בעריכת נחית בראל

איך קרה
שקרה

גיליון 133
בעריכת נחית בראל

כי לא
יכולתי
לעצור

גיליון 134
בעריכת נחית בראל

